

МОМЧЕ И МЕЧЕ

chitanka.info

Имало едно време едно бедно сираче. То си нямало никого, освен една зла мащеха. Всяка сутрин го събуждала с плесници, тиквала му в ръката комат сух хляб и го пращала в гората за гъби.

— Върви по-скоро в гората и дано да не се върнеш от там!

Момчето всеки ден набирало гъби, ала веднъж се случило така, че не можало да намери нито една гъба и се върнало в къщи разплакано.

Когато мащехата съгледала празната кошница, грабнала една пръчка и започнала да го налага. Удряла и викала:

— Скоро да вървиш пак в гората и без гъби да не се връщаш у дома!

Момчето се свивало под ударите на пръчката, докато накрая се отскубнало и побягнало. Върнало се пак в гората, ала колкото и да търсило, не намерило нито една гъба — сякаш в земята били потънали. Тогава то си рекло:

— Гъбите в тази гора сигурно са се свършили. Чакай да ида в другата.

Но и там не намерило гъби. Като се стъмнило, то понечило да се върне в къщи, макар че се страхувало от пръчката на мащехата. Огледало се насам-натам, но не можало да намери пътеката.

Лутало се момчето из гората, докато съвсем се мръкнало. Тогава седнало под едно дърво и заплакало. И както си плачело, видяло насреща си хралупа. Без много да му мисли, уплашеното момче се мушнало вътре и заспало.

Хралупата била мечо леговище. След малко си дошла мечката с мечето и понечила да влезе. Видяла момчето и раззинала уста да го лапне. Тогава мечето се помолило на майка си:

— Чакай, мамо! Не го изяждай.

Мечката изръмжала:

— Ще го изям! Какво търси в нашата къща?

Мечето пак помолило:

— Не го изяждай, мамо! Нека остане при нас и когато ти идеш за круши, ние с него целия ден ще си играем.

Послушала мечката детето си и не изяла момчето, а когато на другата сутрин отишла рано-рано да бере круши, не ги събудила, ами ги оставила да спят.

Мечето се събудило първо и побутнало детето. Отворило то сънени очи и като видяло насреща си мече, уплашило се и хукнало да бяга. Мечето извикало след него:

— Не бягай, братче, че пак ще се загубиш! Искаш ли да си играем?

Момчето се спряло и отвърнало:

— Как да си играя, като ме е страх от мащехата? Тя е толкова лоша! Научи ли, че съм играло, вместо да търся гъби, така ще ме натупа, че здраво място няма да ми остане. Вчера тя ме изгони и ми рече да не се връщам без гъби. Вместо да ме каниш да си играем, кажи ми къде да намеря гъби.

Мечето му каза.

Момчето отишло и набрало пълна кошница. После се върнало при хралупата и попитало:

— А сега ще ми покажеш ли пътя?

Мечето му дало едно кълбо и рекло:

— Вземи това кълбо. Мама го е напрела от своята вълна. Търкулни го и тръгни след него. Конецът ще се развива, а ти не се отделяй от него.

Момчето благодарило на доброто мече, взело кълбото, търколило го и тръгнало след него. Цял ден вървяло из долове и по чукари. От дългия път огладняло. Огледало се, дано намери нещо за ядене и видяло една сладка круша.

Без да се бави и минутка, момчето рипнало на дървото и започнало да яде.

Едва хапнало две-три крушки и изведнъж пораснало висок и силен момък. Наяло се хубаво, слязло от дървото и си продължило пътя.

Не изминало и десетина крачки, когато от висинето върху него се спуснал един сокол и го клъвнал. Щом го клъвнал, соколът веднага се превърнал на разбойник и викнал на момчето:

— Защо яде от царската круша?

Момъкът отвърнал:

— Откъде да знам, че крушата била царска?

Разбойникът се нахвърлил върху него:

— Сега ще те набия хубаво, ще те вържа и ще те отведа при царя!

И му зашлевил толкова силна плесница, че момъкът се олюлял. Ядосал се той, та чак му причерняло пред очите и извикал:

— А-а, такава ли била работата! Чакай да видиш пък аз как мога да удрям!

Замахнал и така зашлевил разбойника, че го залепил за крушата.

Разбойникът запищял:

— Олеле, братко, моля ти се, отлепи ме от крушата!

Момъкът попитал:

— Какво ще ми дадеш, за да те отлепя?

Разбойникът рекъл:

— Каквото поискаш ще ти дам, само сабята ми не искай. Тя е чудна сабя и сече дърво и камък.

Момъкът се засмял:

— Ами че аз тъкмо такава сабя търся!

Разбойникът отворил торбата, която висяла на гърба му, извадил една буца злато колкото овнешка глава и го ударил на молба:

— Вземи златото, побратиме, но ми остави сабята!

Момъкът не се съгласил:

— Не ти ща златото! Сабята искам! Ако ще я даваш, давай я, ако ли не, тръгвам си и няма да те отлепя!

Разбойникът нямало що да стори:

— Добре, вземи сабята и по-скоро ме отлепи, че кожата ми зарасна за дървото.

Момчето препасало сабята и отлепило разбойника. А той веднага се ударил в земята, превърнал се пак на сокол и излетял в небето.

Момъкът търколил кълбото и продължил по-нататък по нишката. Вървял, вървял, по едно време ожаднял. Дочул наблизко да шурти изворче. Мушнал се в храсталаците, намерил изворчето и коленичил да пийне водица.

Ала едва глътнал няколко глътки и усетил, че косата му пораснала до кръста. Навел се да пийне още и почувствал, че тялото му се изпълва с чудодейна сила. Изправил се бързо, хванал едно дърво за върха и го изскубнал от корен.

Понечил момъкът да тръгне пак след кълбото, но изведнъж отгоре му се спуснали ято черни орли. Щом го клъвнаха, те тозчас се превърнали на великани. Насочи сабите си срещу него и искали да го вържат.

Момчето учудено им рекло:

— Пуснете ме, добри хора! Какво съм ви направил, та искате да ме вържете?

Великаните отвърнали:

— И още питаш! Защо пи вода от царския извор?

Момъкът започнал да се оправдава:

— Ами аз не знаех, че това е царски извор.

Тогава великаните извикали:

— Все едно дали си знаел или не! Сега ще те вържем и ще те заведем при царя, а той ще те направи роб.

Видял момъкът, че с добро няма да се разберат, запретнал ръкави, развъртял се и натръшкар великаните на земята до един. Сетне им казал присмехулно:

— А сега искате ли да се поборим?

Великаните се били сраснали със земята и не можели да станат.

Почнали да се молят на момъка:

— Пусни ни с добро, момко, добро ще ти сторим!

Момъкът се почудил:

— Какво ли добро мога да чакам от зли великани като вас?

А те му казали:

— Всичко искай от нас, само ризата на главатаря ни не искай! Тя е вълшебна и облече ли я някой, никой нищо не може да му направи.

Момъкът извикал радостно:

— Че аз тъкмо такава риза търся! Давайте я тука бързо!

Ударили го на молба великаните, започнали да тикат в ръцете му скъпоценни камъни и злато, ала той не искал да ги вземе и си знаел неговата:

— Ако ще давате ризата на главатаря, давайте я! Ако ли не, тръгвам си и така ще ви оставя!

Нямало що да направят великаните и му дали ризата. Той ги ритнал по веднъж и те станали от земята. Като се видели свободни, преметнали се през глава, ударили се в земята, станали пак на черни орли и хвъркнали във висинето.

Момъкът търкулнал кълбото и тръгнал по нишката.

Вървял, вървял, надвечер стигнал края на гората. Пред него се ширнало равното поле. Сред полето видял едно високо дърво. Полегнал под сянката му и нали бил уморен, задрямал.

Щом задрямал, върху му се спуснал орляк гарвани. Клъвнали го и се превърнали на хора. Полекичка, за да не го събудят, те го вързали. Помъчили се да го вдигнат на седлото на един кон, но момъкът бил тежък и не могли да го помръднат.

В това време през листата на дървото се промъкнал слънчев лъч, погъделичкал го по носа, момъкът кихнал и се събудил.

Огледал въжетата, с които бил вързан и се засмял. После напънал мишици и разкъсал въжетата, като че ли били конци.

Като видели това чудо, хората, дето го вързали, побягнали кой накъдето види. Момъкът надул бузи, духнал след тях и ги вдигнал във въздуха. Въртели се те, премятали се във въздуха и му се молили:

— Пусни ни, момко, пожали ни, добро ще видиш от нас!

Момъкът ги попитал:

— Защо ме вързахте?

Отвърнали хората:

— Искахме да те водим при царя, да му станеш зет. Понеже си тежък и не можем да те носим, искахме да те качим на коня, който е толкова бърз, че препуска три пъти по-бързо от силен вятър.

Тогава момъкът им казал:

— Я вие повисете във въздуха, пък аз ще яхна коня, да опитам толкова ли е бърз. Ще ида да питам царя вярно ли е това, което казвате.

Метнал се на коня и препуснал. Стигнал при царя, поклонил се и му казал:

— Добър ден, царю честити, трябвал съм ти!

— Добър ден, юначе. Ти ли си онзи, дето надви разбойника и великаните?

Момъкът гордо изпъчил гърди:

— Аз съм, царю!

Царят го поогледал, порадвал се на силата и хубостта му и пак попитал:

— Ами какво направи с годечарите?

Момъкът посочил към облаците:

— Ей ги там, висят.

— Брей! — учудил се царят. — Аз искам да те направя мой зет! Ще склониш ли?

Момъкът отвърнал:

— Съгласен съм.

Царят седнал на трона и заповядал на момъка:

— Първо ще трябва да ми донесеш сърцето на триглавия змей, който живее на третата планина.

— Ще ти го донеса, царю!

Момъкът веднага възседнал коня и препуснал към третата планина. Додето стигнал, започнало да се смрачава. Намерил той палата на змея и влязъл.

Вътре го посрещнала една бабичка и му извикала:

— Бягай бързо, синко, защото ей сега ще си дойде триглавият змей и ще те разкъса!

Момъкът се засмял, бутнал бабата настрани и прекрачил прага.

— Не ме е страх от змея, бабо. Аз съм дошъл да му взема сърцето.

— Това не е лесно, синко, защото той е много силен! — поклатила глава бабата.

— Ами знаеш ли къде се крие силата му?

Бабата се озърнала страхливо насам-натам и тихо пошушнала на ухото му:

— В кръста, сине.

Едва издумала тези думи и палатът затреперил. Змеят се връщал. Щом съгледал момъка, спуснал се върху него и понечил да го тръшне на земята, ала момъкът не се дал, вкопчили се здраво един в друг и почнали да се борят.

Борили се, борили се три дни и три нощи, ала никой не могъл да надвие.

Тогава змеят се изхитрил и извикал:

— Я погледни, момко, дали залезе вечерницата?

Момъкът вдигнал очи нагоре. Змеят това и чакал. Хванал го и го тръшнал на земята.

Разлютил се момъкът, рипнал бързо на крака, сграбчил змея и го забил до кръста в земята. Сетне изтеглил сабята си и му отсякъл главите. Извадил сърцето на змея и го занесъл на царя.

Като видял змейското сърце, царят позеленял от яд и заповядал на момъка:

— Иди ми донеси люспа от шестоглавия змей, който живее навръх шестата планина.

— Ще ти я донеса, царю!

Момъкът веднага яхнал коня и препуснал към шестата планина. На върха съгледал сребърен дворец.

Пред портите на двореца го посрещнала стара жена и бързо му казала:

— Бягай, синко, защото змеят сега ще си дойде и ще те изяде!

— Аз съм дошъл да се бия със змея, бабо!

— Не можеш да го победиш, защото змеят е много силен. Силата му е в шията.

Едва издумала и земята затреперила. Долетял змеят и веднага се нахвърлил върху момъка. Започнали да се бият. Толкова били силни и двамата, че когато се ударили, планината се олюляла.

Били се, били се шест дни и шест нощи, но никой не могъл да надвие.

Тогава змеят започнал да хитрува:

— Я погледни, момко, дали е изгряла зорницата!

Момъкът се полъгал и погледнал нагоре. Змеят го грабнал през кръста и го тръшнал. Момъкът скочил на крака, хванал змея и го забил в земята до шията. После измъкнал сабята и с един замах отсякъл шестте му глави. Взел люспата и я отнесъл на царя.

Когато царят видял, че момъкът пак се връща здрав и невредим, уплашил се от силата му и го пратил да донесе сърцето на деветоглавия змей, който живеел на деветата планина.

Момъкът и там отишъл. Палатът на деветоглавия змей бил златен. На портите го срещнала една баба и му казала, че силата на змея е в главите му.

Едва успяла да му каже това и целият палат подскочил във въздуха. Небето притъмняло, отгоре се спуснал змеят и се нахвърлил върху момъка.

Почнали да се борят, а накрая изтеглили сабите и захванали да се бият с тях.

Били се, били се девет дни и девет нощи и когато змеят разбрал, че не може да надвие момъка, изхитрил се и му казал:

— Я погледни, момко, да видиш дали е изгряла месечината!

Момъкът погледнал нагоре, а змеят това и чакал. Замахнал със сабята да го разреже на две. Ала момъкът бил облечен във Великанската риза и сабята на змея се строшила.

Разлютил се той на коварството на змея, развъртял сабята си и една по една отсякъл и деветте глави на страшилището. Змеят паднал мъртъв, а момъкът извадил сърцето му и го занесъл на царя.

Царят, като видял и сърцето на деветоглавия змей, още повече се уплашил и едва продумал:

— Хвала тебе, момко, ти си юнак над юнаците! Давам ти три дни да се приготвиш за сватбата.

Момъкът отишъл да се стяга за сватба, а царят се затворил в подземие на палата, сложил двете змейски сърца и люспата в едно златно блюдо и ги полял с чаша вино. Сърцата и люспата оживели и царят ги попитал:

— Какво да правя сега? Как да погубя момъка?

Сърцето на триглавия змей рекло:

— Ослепи го.

Люспата от шестоглавия змей каза:

— Затвори го в тъмницата.

Сърцето на деветоглавия змей рекло:

— Силата на момъка е в косата му. Отрежи я!

Зарадвал се царят, че разбрал къде е силата на момчето и го повикал. Казал му:

— Иди, момко, освободи моите хора, че още висят във въздуха. Като се върнеш, ще ти дам дрехи да се облечеш за сватбата.

Отишъл момъкът при дървото, а царските годечари още се премятали във въздуха. Духнал към тях момъкът, те се превърнали в гарвани и отлетели.

Момъкът се върнал в двореца и царят му дал хубави дрехи да се премени за сватбата. После го накарал да си отреже косата.

— Само това не искай от мен, царю! — не се съгласил момъкът.

— Е, както искаш... — казал царят.

Вечерта поканил момъка на вечеря. Хапнали, пийнали и когато на момъка взело да му се доспива, царят сипал във виното му приспивно биле и момъкът заспал дълбоко.

Тогава царят заповядал на слугите да отрежат косата на момъка. Щом я отрязали, той мигом загубил силата си.

Хванали го слугите, вързали го, извадили му очите и го затворили в най-дълбоката тъмница.

Още на другия ден царят омъжил дъщеря си за един богат търговец. И докато горе празнували и се веселили, в подземието момъкът оплаквал дните си...

Така изминали три години. Всички забравили за момъка.

През това време косата му постепенно пораснала и той пак станал силен. Колкото повече нараствала силата му, толкова по-люто се заканвал да си отмъсти на царя.

Когато добил достатъчно сили, момъкът съборил основите, които държали двореца, той се срутил и погребал под развалините си коварния цар, дъщеря му и богатия търговец. Момъкът се отървал здрав и читав, защото бил облечен във великанската риза.

Излязъл той от тъмницата, ала къде да върви сляп? Тогава момъкът се сетил за кълбото, което му дало някога мечето. Извадил го от пазвата си, търкулнал го и тръгнал опипом след нишката. Така стигнал до гората.

Навлязъл дълбоко в пущинаците и цяла неделя се скитал гладен и премръзнал, докато намерил мечата хралупа. Когато почукал с тоягата по дървото, отвътре изскочило мечето. То било станало вече голяма и силна мечка и като видяла непознат човек, заръмжала насреща му. После съгледала кълбото с преждата, досетила се кой е този сляп момък и се спуснала да го прегърне. Седнали в хралупата и момъкът разправил на мечката какво му се случило.

— Не се тревожи, аз ще те излекувам! — успокоила го мечката.

Изсмукала малко мас от лапите си, намазала му очите и момъкът тозчас прогледнал.

Нямала край радостта му и той горещо благодарил на мечката.

— Как да ти се отплатя? — попитал развълнувано момъкът.

Мечката нищо не казала.

— Ще се ожения за теб! — отсякъл решително той.

Тогава мечката навела глава:

— Как така ще се ожениш за мен? Аз съм мечка и ще ти мириша на лошо, на мечина!

Но момъкът настоял:

— Каквато и да си, ти ще ми бъдеш невеста!

Едва изрекъл тези думи, и гората се запревивала, като че ли буря идвала. Мечата хралупа изчезнала и на нейно място се появила висока хубава къща. На чардака се усмихвала чудна хубавица.

Момъкът се посъвзел от смайването и попитал:

— Коя си ти, моме?

А хубавицата отвърнала, цялата грейнала в усмивка:

— Аз съм мечето. Ти поиска да ти стана невеста и ме освободи от магията, която ме беше превърнала в мечка.

Още същия ден се оженили. Заживели весело и честито в горския си дом.

Когато им се narodили деца и внуци, често им разказвали приказката за момчето и неговото мече.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.